

**ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНІ ПІДХОДИ ЯПОНІЇ
ЩОДО РЕФОРМУВАННЯ ООН: ГЛОБАЛЬНИЙ ГУМАНІТАРИЗМ
ПРОТИ НАЦІОНАЛЬНОГО ЕГОЇЗМУ**

***Анотація.** Стаття присвячена зовнішньополітичним підходам Японії щодо проблеми реформування ООН на сучасному етапі. Мета публікації полягає у спростовуванні автором поширеного у науковій думці твердження про національно-центричний підхід Японії щодо реформування ООН, в основі якого лежить виключно завдання здобуття державою статусу постійного члена Ради Безпеки ООН. Основна увага зосереджена на дослідженні зовнішньополітичного курсу Токіо, що спрямований на практичну реалізацію в рамках ООН концепції «людської безпеки», зміцнення потенціалу організації у подоланні сучасних гуманітарних викликів і загроз людству.*

***Ключові слова:** зовнішня політика Японії, реформування ООН, концепція «людської безпеки».*

***Abstract.** This article is devoted to foreign policy approaches of Japan on the issue of reforming the United Nations. The aim of the publication is denying of widespread assertion about the national-centric approach of Japan in reforming the UN that based on the task of gaining permanent seat in the UN Security Council. The author focuses on the study of the Japanese foreign policy through the practical implementation of "human security" concept, as well as strengthening*

¹Аспірант кафедри міжнародних організацій та дипломатичної служби Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Науковий керівник – Скороход Ю.С., д.політ.н., проф. кафедри міжнародних організацій та дипломатичної служби Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

the capacity of the UN in the current humanitarian challenges and threats to mankind.

Keywords: *foreign policy of Japan, UN reforms, the concept of "human security".*

Аннотация. *Статья посвящена внешнеполитическим подходам Японии по проблеме реформирования ООН на современном этапе. Цель публикации заключается в опровержении автором распространенного в научной мысли утверждения о национально-центричном подходе Японии в реформировании ООН, в основе которого лежит исключительно получение государством статуса постоянного члена Совета Безопасности ООН. Основное внимание сосредоточено на исследовании внешнеполитического курса Токио относительно практической реализации в рамках ООН концепции «человеческой безопасности», укрепление потенциала организации в преодолении современных гуманитарных вызовов и угроз человечеству.*

Ключевые слова: *внешняя политика Японии, реформирования ООН, концепция «человеческой безопасности».*

Представлене автором наукове дослідження стосується розгляду зовнішньополітичних підходів і дипломатичних ініціатив Японії в контексті розв'язання проблеми реформування Організації Об'єднаних Націй на сучасному етапі.

Сутність окресленої проблеми полягає у появі критичних висловлювань з боку як окремих західних, так і японських дипломатів і політологів-міжнародників щодосучасної політики Японії в ООН, зміст яких у загальному вигляді зводиться до наступних тверджень: 1) тактична стратегія завдання Токио в ООН наразі зосереджена виключно на здобутті державою статусу постійного члена Ради Безпеки з правом вето. Така політика будується на принципах японського націоналізму і

«нарцисцизму»[1, с. 2]; 2) японські дипломатичні ініціативи щодо реформування ООН (за виключенням питання Ради Безпеки) часто несуть в собі суто декларативний або ж конформістський вираз [2, с. 4].

Відтак, мета запропонованого дослідження полягає у спростовуванні поширеного у науковій думці твердження про національно-центричний підхід Японії щодо реформування ООН. У цьому відношенні основна увага автора зосереджуватиметься на питаннях зовнішньополітичного курсу Токіо у парадигмі гарантування «м'якої безпеки», практичній реалізації в рамках ООН концепції «людської безпеки», а також політиці, що спрямована на зміцнення потенціалу Організації у подоланні сучасних гуманітарних викликів і загроз людству.

Наразі поглибленому вивченню підходів і позицій Японії щодо реформування ООН приділяється недостатньо уваги з боку академічних кіл, що є особливо актуальним для вітчизняної політологічної думки. З цього приводу можна назвати лише обмежену кількість українських наукових розвідок, що присвячені окремим аспектам участі Японії в діяльності ООН. Серед них праці Б. Гончара та І. Семініста [3], С. Проня [4] та В. Удовіка [5]. Більшою мірою різноманітні японські дипломатичні ініціативи і проекти з реформування ООН висвітлені у працях російських (О. Базін [6], О. Булдакова [7], О. Шлиндов [8]), західних (Р. Дріфт [9], Дж. Гуззарді та М. Мулленбах [10]) та власне японських (Ватанабе Акіо [11], Масатсуне Катсуно [11], Хіроші Фуджіта [12]) дослідників.

Виходячи з того, що Японія вже тривалий час прагне стати постійним членом РБ ООН, основна увага науковців зосереджена на концептуальних підходах і практичних інструментах, які ця держава використовує у досягненні зазначеної мети. Не менший інтерес становить і питання про перспективи повноцінного залучення Японії у миротворчі операції ООН з можливістю використання власних збройних сил. Втім, отримані нами сучасні наукові розвідки та робочі матеріали стосовно дипломатичної активності Токіо в структурних підрозділах ООН вказують, що остання не

спрямована виключно на реформування Ради Безпеки у вигляді простого розширення її членського складу. В цьому розрізі специфіка японського бачення полягає у твердженні, що Рада Безпеки несе головну відповідальність за зміцнення миру, але водночас повинна довести, що своєю роботою може забезпечити повноцінні зв'язки із максимально широким колом держав-членів ООН. Зокрема, під час свого перебування в якості непостійного члена РБ ООН у 2005 – 2006 роках, японська сторона наголосила на необхідності підвищення прозорості Ради і розширення участі в її роботі тих держав, що в конкретний момент часу не входять до її складу[13, с. 11].

Більше того, останні десятиліття позначені трендом стрімкого переходу Японії від парадигми «жорсткої» до «м'якої» безпеки, від зовнішньополітичних концепцій «колективної безпеки і оборони» до концепцій «кооперативної», «всеосяжної» і «гуманітарної» безпеки, що, як результат, пов'язує сучасне функціонування ООН з японськими ідеями *гуманітаризму*. Зокрема, у період 1990-х рр. японськими урядами була розроблена і представлена концепція «гуманітарно-центричного розвитку світу», в основу якої лягло визнання і проголошення Японією сучасних прав людини як універсальної і неподільної світової цінності, що має захищатися ООН як провідною глобальною установою з гуманітарного врядування [14, с. 78]. При цьому *гуманітарна* або *людська безпека* визначається з боку Японії як безпека, що спрямована на зміцнення орієнтованих на індивіда зусиль з точки зору захисту людського життя, засобів до існування і гідності кожної окремо взятої людини, а також реалізації її неосяжного внутрішнього потенціалу[15, с. 88].

Ще у 1995 році японський прем'єр-міністр МураямаТомііті у своїй промові в ООН відзначив ідею «людської безпеки» як особливо важливу для діяльності Організації [16]. Схвалення МураямоюТомііті концепції «людської безпеки», таким чином, дало початок безпосередній й практичній підтримці з боку Японії відповідної концепції в ООН.

На міжнародному симпозіумі під назвою «Інтелектуальний діалог з побудови Азії майбутнього», що проходив у Ханой в грудні 1998 року, японський прем'єр К. Обуті, відштовхуючись від ідей та положень викладених у доповіді ПРООН 1994 року, знову звернувся до концепції «людської безпеки», зазначивши, що японський уряд вирішив пожертвувати 500 мільйонів японських йен (4,2 млн. дол. США) для створення окремої структурив системі Організації Об'єднаних Націй –Фонду з «людської безпеки». Грунтуючись на тезі, яка вже була ним проголошена у виступі в Сінгапурі у травні 1998 року, К. Обуті зазначив, що глобальний фонд «людської безпеки» повинен бути заснований за рахунок скорочення військових витрат в глобальному масштабі, внесках держав для реалізації глобальних режимів, зокрема міжнародного режиму з проблеми забруднення оточуючого середовища, а також на основі програм закордонної допомоги в цілях розвитку [17]. У Ханой К. Обуті проголосив, що метою фонду повинно стати забезпечення можливості міжнародним організаціям надавати підтримку «в гнучкому і своєчасному режимі, підтримку яка повинна засвоюватись на регіональному рівні» [18]. Як стає зрозумілим з його заяви, мова йшла про те, що діяльність майбутнього фонду мала пов'язуватись з Азією. Разом з тим, сам фонд мав працювати під егідою ООН і сфера його роботи згодом була розширена з регіонального до глобального рівня, особливо коли Японія почала проводити свої міжнародні кампанії з допомоги в рамках Організації Об'єднаних Націй.

У березні 1999 року за допомогою спільних дій уряду Японії та Секретаріату Організації Об'єднаних Націй відбувся практичний запуск роботи Цільового фонду Організації Об'єднаних Націй з людської безпеки (ЦФЛБ ООН). На початковому етапі значна частина його фінансування спрямовувалася на проблеми розвитку, включаючи ключові тематичні галузі, такі як охорона здоров'я, освіта, сільське господарство і розвиток малої інфраструктури.

Просування японського бачення концепції «людської безпеки» одночасно пов'язано й з діяльністю Комісії із людської безпеки (КЛБ), що була скликана ООН в січні 2001 року за пропозицією японського прем'єр-міністра Йосіро Морі з метою уточнення змісту концепції та вироблення рекомендацій щодо її реалізації. Так, у своєму виступі на Саміті тисячоліття ООН у 2000 році Йосіро Морі заявив, що Японія визначила «людську безпеку» як один з головних стовпів зовнішньої політики держави, а також закликав до створення і підтримки у подальшому в рамках ООН Комісії з безпеки людини [19]. Робота комісії фінансувалася японською стороною, а її співголовою стала колишній Верховний комісар ООН у справах біженців, японський дипломат, Садако Огата. Після завершення роботи у 2003 році Комісія була перетворена в Консультативну раду з питань людської безпеки, що була очолювана знову ж таки С. Огатою, з метою вироблення рекомендацій Генсеку ООН щодо реалізації положень Доповіді та з використання Цільового фонду ООН з людської безпеки.

Як зазначає японська дослідниця Фукусіма Акіко саме ЦФЛБ та КЛБ, поряд з іншими структурними органами та програмами ООН (зокрема, РБ ООН та ПРООН) і одночасно незалежно від японської офіційної допомоги розвитку, стали основним інструментарієм Японії в її практичних діях з реалізації концепції «людської безпеки» в рамках Організації Об'єднаних Націй [20, с. 22]. Така оцінка видається, на наш погляд, достатньо об'єктивною, адже в офіційних японських джерелах і ЦФЛБ, і КЛБ представлялися як стрижневі та ледве не державні інституції Японії в ООН, через які держава проводить власну зовнішню політику безпеки. При цьому КЛБ розглядалася японською стороною як тимчасова структура основним завданням якої була розробка теоретичних основ глобальної політики з «людської безпеки», що має в подальшому реалізовуватися на практиці, в той час як ЦФЛБ розглядається як один з цільових фондів, що у відповідності зі своїми програмами і діяльністю повною мірою є інтегрованим в систему інститутів ООН. У той час як КЛБ була розроблена в якості інструменту з

планування та розробки політики в галузі людської безпеки, ЦФЛБ став інститутом з реалізації відповідної політики. Показово, що порядок, в якому були засновані дві нові інституції є доволі незвичним в тому розумінні, що орган для реалізації політики було засновано раніше, ніж орган, який відповідну політику повинен був виробляти. Втім, саме такий підхід став ілюстрацією натхнення і прагматичності К. Обути, а також демонстрацією серйозних намірів Японії в практичному просуванні нової концепції міжнародної безпеки в стінах ООН.

Заснування у 2001 році КЛБ було особливо підтримано з боку Генерального секретаря ООН К. Аннана, який вважав, що питання, які покладалося вирішувати в рамках Комісії були нерозривно пов'язані з головними завданнями і турботами ООН в новому тисячолітті. Японський уряд, зі свого боку, від самого початку заснування КЛБ взяв на себе як фінансові, так і оперативні зобов'язання. В цьому контексті є достатньо показовим, що японський прем'єр-міністр Й. Морі на початковому етапі особисто долучався до розробки перших ініціатив Комісії, а також курував процеси практичного переформатування безпекової політики Японії в рамках ООН саме на принципах та у фарватері концепції «людської безпеки» [21, с. 28].

Ще у січні 2001 року у прес-релізі за підсумками зустрічі К. Аннана і С. Огата були здійснені уточнення, про те, що цілями КЛБ було: 1) сприяти позитивному розумінню громадськістю участі і підтримки людської безпеки та її основних імперативів; 2) розвивати концепцію людської безпеки як оперативний інструмент з розробки і здійснення відповідної політики; 3) запропонувати чітку програму дій з розв'язання найважливіших і широко поширених загроз людській безпеці [22].

Впродовж дворічної роботи КЛБ спостерігався тісний зв'язок між нею та Міністерством закордонних справ Японії. Останнє було помітно з огляду на презентації, які були підготовлені японськими урядовими структурами у 2001 – 2002 роках, в яких види діяльності КЛБ і МЗС Японії фактично не

відрізнялися. Зокрема, хронологія заходів, що в зазначений період були пов'язані з практичною реалізацією людської безпеки японським урядом, на електронній сторінці МЗС Японії охоплювали завдання і дії не лише самого Міністерства, але й КЛБ та ЦФЛБ [23]. Також в одній із презентацій за 2001 рік МЗС Японії повідомляло, що ЦФЛБ організував міжнародний симпозиум з безпеки людини в цілях сприяння громадської поінформованості та розуміння проблеми. У грудні того ж року МЗС організував подібний міжнародний симпозиум в Токіо на тему «Людська безпека і тероризм» за участю членів КЛБ, японських та закордонних експертів. Показово, що симпозиум відбувся за день до засідання КЛБ, а також те, що заходи, які афішувалися на його електронній сторінці не відрізнялися від заходів, що були організовані й проведені японським МЗС [17, с. 201].

Вже до 2001 року японські внески до ЦФЛБ стали найбільшими в рамках загальної суми внесків Організації Об'єднаних Націй. Загальна сума склала близько 40,2 млрд. японських йєн. З моменту створення ЦФЛБ у 1999 році і до 2011 року в його рамках було схвалено 200 проектів. Робота велася передусім щодо проектів, що реалізуються різними установами ООН. При цьому значна увага програм ЦФЛБ концентрувалася на проблемі зменшення розривів між гуманітарною допомогою та політикою сприяння розвитку в державах та регіонах, де проблеми гуманітарної безпеки людей є найбільш актуальними й поширеними. Для прикладу – у 2005 році понад 20 проектів спеціалізованих установ ООН фінансувалися з боку ЦФЛБ, що охоплювали такі питання, як боротьба з бідністю, розширення можливостей жінок, питання реконструкції, проблеми розповсюдження наркотиків в таких країнах, як Афганістан, Шрі-Ланка, Уганда, Судан і регіоні Центральної Америки [24].

Починаючи з 2003 року політика Японії в ООН стала спрямовуватися на вдосконалення роботи структурних органів і установ в галузі людської безпеки, зокрема роботи Управління з координації гуманітарних питань (УКГП), а також створення Консультативної ради з питань людської безпеки

(КРЛБ) для консультування Генерального секретаря ООН щодо використання ресурсів Цільового фонду ООН з людської безпеки. Японські дипломати, колишні члени Комісії ООН з людської безпеки, а також японські представники з інших агентств ООН при цьому відігравали домінуючу роль в Консультативній раді з питань людської безпеки.

У 2006 році в рамках ООН, за ініціативою Японії (японського дипломата Юкіо Такасу) та підтримки Мексики, було утворено нову неформалізовану структуру під назвою «Друзі з людської безпеки», що об'єднала в собі 34 держави-члени ООН. «Друзі з людської безпеки» наразі є неофіційним, відкритим форумом, метою якого є створення майданчику для неформальних дискусій і обговорень поміж державами-членами ООН, іншими міжнародними організаціями, довкола різного роду питань і проблем людської безпеки, а також просування концепції «людської безпеки» у безпосередній діяльності Організації Об'єднаних Націй. Зустрічі представників Форуму відбуваються двічі на рік у штаб-квартирі ООН починаючи із жовтня 2006 року. За час своєї роботи форум «Друзі людської безпеки» розширив коло своїх учасників до кількості понад 140 держав світу [25, с. 244].

27 липня 2010 року Генеральна Асамблея ООН прийняла резолюцію A/RES/64/291, в якій визначалася необхідність продовження подальших дискусій щодо питання «людської безпеки», узгодження позиції держав щодо чіткості її визначення, а також єдності розуміння [26]. У той же час, Генеральний секретар Пан Гі Мун призначив Юкіо Такасу, представника Японії при ООН, в якості свого Спеціального радника з питань людської безпеки.

Як результат, 5 квітня 2012 року Генеральним Секретарем ООН була репрезентована Доповідь з питань людської безпеки, в якій пропонувалося загальне розуміння людської безпеки виходячи з тих думок, щовже були висловлені на попередніх консультаціях держав-членів ООН. Обговорення положень про «людську безпеку», що відбулося в ході засідання Генеральної

Асамблеї ООН 4 червня 2012 року, зрештою призвело до прийняття (10 вересня 2012 року) консенсусом резолюції, в якій держави-члени ООН домовилися про єдине розуміння людської безпеки. Одноголосно прийнята резолюція (A/RES/66/290) містила узгоджену позицію міжнародного співтовариства щодо сфери охоплення цієї концепції[27]. Це стало важливим етапом в уточненні визначення людської безпеки на багатосторонньому рівні, а також підтвердження її зростаючої важливості для держав-членів ООН.

Загалом, станом на 2012 рік в ООН було представлено три варіанти формулювань концепції «людської безпеки», які відображали підходи Канади, Норвегії та Японії. Перші два з них зосередитися на аспектах захисту від порушень прав людини, попередження конфліктів, операцій з підтримання миру. Втім, третій підхід, що, як результат, і визначив зміст прийнятої резолюції, відображав саме японське бачення поняття людської безпеки, що орієнтувалося на захисті осіб від загальних загроз, питань сталого розвитку, підході, що визнає право людини жити в умовах свободи і гідності, будучи позбавленою злиднів і відчаю[28]. Відтак японська концепція визнає в рівній мірі цивільні, політичні, економічні, соціальні і культурні права людини. Ухвалення Генеральною Асамблеєю саме японської концепції «людської безпеки» багато в чому пояснюється її максимальною всеосяжністю і універсальністю, що також найкращим чином корелюється із проголошеними ООН цілями тисячоліття.

У період 2005 – 2015 років можна виокремити п'ять галузей, про важливість проведення реформ в яких регулярно підкреслюють японські дипломати і в межах яких японська дипломатія зробила свій істотний внесок, генеруючи нові ідеї та сприяючи зміцненню інституційного потенціалу ООН. Ці п'ять галузей становлять: 1) реформування Ради Безпеки ООН; 2) запобігання збройним конфліктам; 3) проблеми «побудови миру» і «підтримання миру»; 4) гуманітарна допомога; 5) роль регіональних структур ООН [13, с. 11].

Серед особливих ініціатив Японії щодо реформування РБ ООН у період після 2005 року можна назвати: 1) поліпшення механізмів взаємодії між Робочою групою Ради Безпеки щодо операцій з підтримання миру і Спеціальним комітетом Генеральної Асамблеї стосовно операцій з підтримання миру (Комітет 34); 2) поглиблення співробітництва між Радою Безпеки і Комісією ООН з миробудівництва. Вважається, що це може бути досягнуто шляхом: 1) вимоги до Голови Оргкомітету Комісії / голів засідань по конкретним державам своєчасно доповідати Раді щодо їх роботи; 2) забезпечення регулярних щомісячних зустрічей між Головою Ради та Головою Оргкомітету Комісії; 3) запрошення на засідання Ради відповідних представників Комісії; 4) реагування Ради на доповіді Комісії у вигляді заяв Голови; 5) запрошення Комісія для надання консультативних висновків Раді [29; 30; 31].

Інші ініціативи в галузі реформи РБ ООН окрім питання розширення її складу за ініціативою Японії стосувалися проблеми підвищення прозорості Ради, в тому числі, що стосується процедури підготовки доповідей.

В галузі *запобігання збройним конфліктам* Японія виходячи з власної позиції – стояти на захисті людської безпеки, активно підтримує зусилля щодо зміцнення потенціалу ООН для запобігання збройних конфліктів звертаючись при цьому до широкого підходу. Останній стосується не лише політичних, економічних та соціальних аспектів, але й фокусується на верховенстві закону і гуманітарних потреб. Зокрема, згідно з японським підходом усунення корінних причин конфлікту необхідними є «дії для того, щоб звільнити людей від страху і злиднів, а також для надання допомоги у створенні суспільства, в якому люди можуть прожити своє життя з гідністю» [32].

Загалом, в галузі запобігання конфліктам Японія визначила п'ять конкретних проблем, які потребують термінової уваги, а саме: завчасне попередження конфліктів; боротьба з торгівлею стрілецькою зброєю; проблема посередництва, діалогу і освіти; запобігання жорстокого

поводження з дітьми. Одночасно, наголошується, що особливо важливу роль в контексті запобігання конфліктам відіграє робота регіональних організацій [13, с. 12].

Стосовно питань «побудови миру» і «підтримання миру» японська дипломатія зосередилася на перспективних напрямках покращення роботи Комісії ООН з миробудівництва. У цьому відношенні запропоновано вжиття наступних заходів задля належного функціонування останньої: 1) орієнтування на розробку комплексних стратегій з розбудови миру; 2) створення належних механізмів координації дій на місці і механізмів спостереження, які гарантуватимуть, що рекомендації Комісії будуть реалізовані у практичному вимірі (японські представники зокрема наголошують, що Об'єднана рада з координації та контролю в Афганістані може служити зразковою моделлю в цьому випадку); 3) інтеграція «стратегій виходу» для операцій з підтримки миру в стратегічному плануванні миробудівництва Комісією; 4) забезпечення умов для повноцінного представництва всіх зацікавлених сторін, що працюють у галузях забезпечення миру і безпеки, сталого розвитку і прав людини, в тому числі створення умов для належного представництва громадянського суспільства; 5) використання уроків з досвіду країн, які відновилися після конфлікту шляхом створення робочої групи для вивчення уроків. В цьому відношенні Японія вітала відповідну ініціативу Сальвадору щодо створення Робочої групи та брала активну участь в її роботі; 6) сприяння співробітництву між Комісією та відповідними регіональними ініціативами [29; 30; 33; 34].

У галузі *гуманітарної допомоги* Японія підтримує зусилля щодо зміцнення потенціалу ООН у використанні гуманітарної допомоги для захисту цивільного населення і підтримання захисту гуманітарного простору [35]. Це включає в себе підтримку зусиль щодо поліпшення вже наявних в ООН механізмів з прийняття рішень, фінансування, координації і зменшення небезпеки стихійних лих.

Так, Японія стоїть на позиції регулярного перегляду тексту пам'ятної записки про захист цивільних осіб, що була прийнята Радою Безпеки ООН у 2002 році. В цьому відношенні японська сторона вважає, що переглянутий і оновлений текст пам'ятної записки повинен використовуватися Радою як контрольний для гарантування того, що захисні заходи і потреби у захисті належним чином адресовані. В рамках цього процесу пропонується розробити модель-матрицю для того, щоб визначити роль та обов'язки різних суб'єктів, які беруть участь в захисті цивільних осіб. Матриця повинна також включати в себе часові рамки, зівстановленням режиму, який чітко визначатиме коли ті чи інші суб'єкти розпочинають і закінчують свою діяльність [36; 37].

Таким чином, підсумовуючи все вище зазначене, можемо дійти наступних висновків:

1. Сучасні зовнішньополітичні ініціативи і позиції Японії в ООН відображають ґрунтовний і комплексний підхід Токіо щодо питання реформування Організації та її ролі у XXI столітті. В цьому відношенні ми можемо бачити, що увага японської дипломатії зосереджена не лише (не виключно) на питанні реформування Ради Безпеки, а спрямована на вдосконалення міжурядових механізмів врядування в різних галузях (зокрема миротворча та гуманітарна діяльність) з метою підвищення загального потенціалу та ефективності роботи ООН.

2. У розрізі проблеми реформування Ради Безпеки ООН японські дипломатичні ініціативи, окрім завдання забезпечення статусу постійного членства, скеровані на розширення представництва в даному органі інших держав, вдосконалення механізмів взаємодії Ради Безпеки з іншими органами і структурами ООН, поліпшення механізмів реагування Ради Безпеки на сучасні гуманітарні виклики і загрози.

3. Провідне місце в японській політиці з питань реформування ООН сьогодні займають ініціативи і проекти гуманітарного характеру. Новостворені за активної підтримки і участі японської дипломатії

гуманітарні структури спрямовують свою роботу на забезпечення та реалізацію в рамках ООН концепції «людської безпеки», що стосується питань захисту людського життя, поваги гідності кожної окремо взятої людини, реалізації її неосяжного внутрішнього потенціалу. Така політика загалом відображає унікальність японського підходу щодо ролі і функцій ООН в сучасних концепціях глобального врядування, відображає наміри Токіо перетворити організацію у якісно новий глобальний інститут з реагування і подолання сучасних гуманітарних викликів і загроз.

Список використаних джерел:

1. Masatsune Katsuno. Japan's Quest for a Permanent Seat on the United Nations Security Council. – Tokyo, 2012. – 9 p.
2. Amitaw Acharya. Asian Approaches to International Order and Global Governance: Conflict and Convergence. – Working Paper 028. – Lee Kuan Yew School of Public Policy. – Singapore, 2013. – 17 p.
3. Гончар Б., Семініст І. Подолання Японією обмежень на використання сил самооборони за межами країни в 1990-ті роки // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. – 2010. – № 101. – С. 6 – 9.
4. Пронь С.В. Японія. Зовнішня політика та дипломатія у післявоєнний період (1950-1990 роки). – Миколаїв: Видавництво НВЦ "ЕОЛІС", 1997. – 145 с.
5. Удовік, В. В. Основні напрями діяльності Японії в ООН / В. В. Удовік // Науковий вісник Дипломатичної академії України . – 2010 . – Вип.16. – С. 246-252.
6. Базин О.А. Изменение политики Японии в ООН в конце 80-х – начале 90-х гг. XX века // Исторические, философские, политические и юридические

науки, культурология и искусствоведение. Вопросы теории и практики. – 2012. – № 9. – Ч. 1. – С. 33 – 36.

7. Булдакова Е.И. Реформа ООН: позиции Японии и Германии // Япония, 2002 – 2003 : ежегодник. – М., 2003. – С. 68 – 82.

8. Шлындов А.В. Япония и ООН: проблемы и перспективы // Актуальные проблемы современной Японии. – 2002. – С. 22–38.

9. Drifte R. Japan and Security Council Reform: Multilateralism at a Turning Point? // Asian-Pacific Law & Policy Journal. – 2000. – Vol. 14. – No. 1. – P. 1 – 14.

10. Guzzardi Jose E. and Mullenbach Mark J. The Politics of Seeking a Permanent Seat on the United Nations Security Council: An Analysis of the Case of Japan // Midsouth Political Science Review. – 2007-2008. – Vol. 9. – P. 35 – 73.

11. Watanabe Akio. Revising the Constitution and Reforming the UN: Japan's Parallel Agenda // Japan Echo. – 2005. – Vol. 32. – Special Issue. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.japanecho.com/sum/2005/32sp08.html>.

12. Hiroshi Fujita. UN Reform and Japan's Permanent Security Seat // Japan Quarterly. – October, 1995. – Vol. 42. – No. 4. – P. 436 – 442.

13. Japan and the Republic of Korea On The Responsibility to Protect. Executive Summary of Asia-Pacific Centre for the Responsibility to Protect. – 10 October, 2008. – 38 p.

14. Yukiko Nishikawa. Japan's Changing Role in Humanitarian Crises. – London: Routledge, 2005. – 228 p.

15. Diplomatic Bluebook. The Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2002. – 227 p.

16.

Statement by Prime Minister Tomiichi Murayama at the Special Commemorative Meeting of the General Assembly on the Occasion of the Fiftieth Anniversary of the U.N. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.mofa.go.jp/announce/announce/archive_3/sp.html.

17. Edström B. JapanandtheChallengeofHumanSecurity: TheFoundingof a NewPolicy, 1995–2003. – Stockholm: InstituteforSecurityandDevelopmentPolicy, 2008. – 315 p.
18. KeizoObuchi, “TowardtheCreationof A BrightFutureforAsia”, policyspeechattheLectureProgramhostedbytheInstituteforInternationalRelations, Hanoi, Vietnam, December 16, 1998. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://mofa.go.jp/region/asia-paci/asean/pmv9812/policyspeech.html>.
19. Statementby H.E. Mr. YoshiroMoriPrimeMinisterofJapanattheMillenniumSummitoftheUnitedNations, 7 September, 2000.– [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.mofa.go.jp/policy/un/summit2000/pmstate.html.
20. Fukushima A. HumanSecurity: ComparingJapaneseandCanadianGovernmentalThinkingandPractice. August 2004, CCHS HumanSecurityVisitingFellowPaper. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.humansecurity.info/CCHS_web/Research/en/index.php.
21. Edström B. JapanandHumanSecurity: TheDerailingof a ForeignPolicyVision. Stockholm-NackaInstituteforSecurityandDevelopmentPolicy. – AsiaPaper, 2011. – 69 p.
22. MOFA, “PressRelease: PlanforEstablishmentoftheCommissiononHumanSecurity,” January 24, 2001. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.mofa.go.jp/policy/human_secu/speech0101.html.
23. MOFA, ‘ChronologyofactivitiesrelatedtoHumanSecuritybytheJapaneseGovernment’. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.mofa.go.jp/policy/human_secu/chronology.html.
24. Saito C., Gomez O. ImplementingHumanSecurity: JapanesePerspectivethroughtheUnitedNationsTrustFundforHumanSecurity // ConferencePaper,

International Development Studies Conference on Mainstreaming Human Security.

Bangkok, October 4 – 5, 2007. – 15 p.

25. Mary Martin and Taylor Owen. *Routledge Handbook of Human Security*. – L.: Routledge, 2013. – 368 p.

26. A/RES/64/291. Resolution adopted by the General Assembly 27 July 2010.

27. A/RES/66/290. Resolution adopted by the General Assembly 10 September 2012.

28. Remacle E. *Approaches to Human Security: Japan, Canada, and Europe in Comparative Perspective // The Journal of Social Science*. – 2008. – No. 66. – P. 5 – 34

29. S/PV.5627 (Resumption 1), 31 January 2007.

30. A/61/PV.86, 6 February 2007.

31. S/PV.5735 (Resumption 1), 28 August 2007.

32. S/PV.5735 (Resumption 1), 28 August 2007.

33. S/PV.5776 (Resumption 1), 6 November 2007.

34. S/PV.5895 (Resumption 1), 20 May 2008.

35. S/PV.5781 (Resumption 1), 20 November 2007.

36. S/PV.5577, 4 December 2006.

37. S/PV.5703, 22 June 2007.